

TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS VIEŠOJO TRANSPORTO KELEIVIŲ KONTROLĘ

	Lietuvos Respublikos teisės aktai	Komentaras
1.	Lietuvos Respublikos teisės aktai	
	Teisės akto pavadinimas	Aktualios nuostatos
1.1.	Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas	Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 14 str. 4 d. nustatyta, kad savivaldybių institucijų arba jų įgaliotų įstaigų kelių transporto kontrolės tarnybų pareigūnai turi teisę savo ir gretimų savivaldybių teritorijose sustabdyti ir tikrinti lengvuosius automobilius taksi ir kitas keleivines kelių transporto priemones, vežančias keleivius viešinio ir tolmojo susisiekimo maršrutais, ir šių priemonių ekipažo dokumentus, tarp jų keleiviams ir bagažui vežti privalomus dokumentus, keleivių bilietus ir bagažo kvitus, taip pat turi teisę tikrinti, ar laikomasi ekipažo darbo ir poilsio režimo. Kontrolės teisę turintys pareigūnai, nustatę pažeidimus, turi teisę uždrausti transporto priemonei toliau važiuoti ir laikinai paimti transporto priemonės registravimo dokumentą, kol bus pašalinti pažeidimai, taip pat gauti iš keleivių reikalingus paaiškinimus raštu ir (ar) žodžiu.
1.2.	Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas (toliau – ANK)	ANK 434 str. 2 d. įtvirtinta, kad Draudžiamų vežti medžiagų arba daiktų vežimas autobusu ar troleibusu, draudžiamų saugoti medžiagų ar daiktų atidavimas saugoti į autobusų stoties bagažinę užtraukia baudą nuo keturiolikos iki trisdešimt eurų. ANK 439 str. nustatyta, kad važiavimas ne transporto priemonės salone (kabinoje, kėbule), stovint ant autobuso arba troleibuso laiptelių, neleidžiant vairuotojui uždaryti durų, važiavimas autobusu arba troleibusu nešvariais drabužiais, kurie gali sutepti autobuso, troleibuso vidaus apdailą ar keleivių drabužius, užtraukia baudą nuo keturiolikos iki trisdešimt eurų. Šiukšlių, nuorūkų ar kitų daiktų išmetimas pro transporto priemonės langus arba duris užtraukia baudą nuo keturiolikos iki trisdešimt eurų. ANK 446 str. nustatyti baudos dydžiai už važiavimą be bilieto, važiavimą įsigijus važiavimo bilietą su nuolatda,

		<p>tačiau nepateikus teisę į transporto lengvatą patvirtinančių dokumentų, be bilieto ar su neteisėtai įsigytu bilietu su nuolaida važiuojančių keleivių ar neapmokėto bagažo vežimą keleivinėmis kelių transporto priemonėmis, atsisakymas sumokėti už važiavimą</p> <p>ANK 448 str. nustatyta atsakomybė už keleivių vežimo keleiviniu kelių transportu taisyklių ir keleivinio transporto keleivių teisių pažeidimus.</p>	
1.3.	Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymas	<p>Nustato asmenų, kuriems teikiama važiavimo keleiviniu transportu lengvatos, kategorijas, lengvatų rūšis, išlaidų keleiviniam transportui kompensavimą ir vežėjų negautų pajamų, susijusių su lengvatų teikimu, atlyginimo tvarką bei šaltinius.</p>	
1.4.	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2016 m. sausio 20 d. įsakymas Nr. 3-13(1.5 E) „Dėl keleivinio kelių transporto kontrolės nuostatų patvirtinimo“	<p>Nustato kontrolieriaus pažymėjimo išdavimo ir panaikinimo tvarką; kontrolierių teises ir pareigas ir yra privalomi Valstybinei kelių transporto inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Inspekcija), savivaldybių institucijoms ir jų įgaliotų įstaigų kelių transporto kontrolės tarnyboms (toliau kartu – kompetentinga institucija), vežėjams, vežantiems keleivius, kelių transporto priemonių ekipažams, kontrolieriams ir keleiviams.</p> <p>Nuostatų 14 p. įtvirtinta, kad Kontrolierius, vykdydamas kontrolės funkcijas, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais, Nuostatais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais keleivinio kelių transporto veiklą, tinkamai atlikti nustatytas funkcijas, būti mandagus, malonus, tvarkingas, elgtis objektyviai ir nešališkai, suteikti žmonėms informaciją apie jų teises, pareigas, galimybes ir galimus padarinius.</p>	
1.5.	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. balandžio 13 d. įsakymas Nr. 3-223 „Dėl keleivių ir bagažo vežimo kelių transportu taisyklių patvirtinimo“	<p>Taisyklių 13 skyriuje 79-86 punktuose įtvirtinta vežėjų, ekipažų ir keleivių kontrolė.</p> <p>83 p. nustatyta, kad kontrolę vykdydantys pareigūnai tikrina: kaip vežėjai, ekipažai ir keleiviai laikosi šių taisyklių; kaip vežėjai ir ekipažai laikosi nustatytų maršrutų ir eismo tvarkaraščių; ar ekipažai ir stotys</p>	

		teisingai išduoda ir įformina bilietus (bagažo kvitus), kelionės dokumentus.	
2. Vilniaus miesto savivaldybės teisės aktai			
Nr.	Teisės akto pavadinimas	Aktualios nuostatos	Komentaras
2.1.	Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 25 d. Nr. 1-402 sprendimas „Dėl keleivių ir bagažo vežimo autobusais ir troleibusais Vilniaus mieste taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės)	7 skyriaus 36-46 p. nustatyta keleivių kontrolės atlikimo tvarka. 45 p. nurodyta, kad Kontrolierius turi teisę išlaipinti iš autobuso/troleibuso keleivį, važiuojant bilieto, administracinės teisės pažeidimo protokolo surašymui; keleiviui, važiuojančiam be bilieto, nevykdant teisėtų kontrolieriaus nurodymų ir/ar bandant pasisąlinti iš pažeidimo vietos, iškviešti policijos pareigūnus ir perduoti pažeidėją policijos pareigūnams; pristatyti į policijos įstaigą be bilietų važiuavusius keleivius, kurie neturi arba atsako pateikti jų asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, reikalingus administracinės teisės pažeidimo protokolui surašyti.	
2.2.	2016 m. kovo 2 d. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. 30-462 „Dėl pareigūnų įgaliojimo tirti administracinius nusižengimus, surašyti administracinių nusižengimų protokolus ir nagrinėti administracinių bylas“	Įsakymo 1.1.8 p.: įgalioju tirti administracinius nusižengimus, surašyti administracinių nusižengimų protokolus ir nagrinėti administracinių nusižengimų bylas Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ keleivinio kelių transporto kontrolierius už veikas, numatytas ANK 224 straipsnio 2 dalyje, 319 straipsnyje, 434 straipsnio 2 dalyje, 439, 446 straipsniuose, 448 straipsnio 1, 2, 3 dalyse, 505 straipsnio 1 dalyje.	Įtvirtina SI „Susisiekimo paslaugos“ kontrolierių įgaliojimus vykdyti viešojo transporto keleivių kontrolę bei taikyti atsakomybę už padarytus administracinius nusižengimus.
3. SI „Susisiekimo paslaugos“ lokaliniai aktai (direktoriaus įsakymai)			
Nr.	Teisės akto pavadinimas	Aktualios nuostatos	Komentaras
3.1.	SI „Susisiekimo paslaugos“ direktoriaus 2016 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 91 patvirtinti Viešojo transporto departamento viešojo transporto kontrolės skyriaus kontrolieriaus pareiginių nuostatai (toliau – Kontrolieriaus pareiginių nuostatai), brigadininko pareiginių nuostatai (toliau –	Kontrolieriaus, Brigadininko pareiginių nuostatų 3.1.6 p., Vairuotojo-kontrolieriaus pareiginių nuostatų 3.1.5 p.: vadovautis įstatymais, elgtis drašiai, ryžtingai, teisėtai ir pagrįstai. Kontrolieriaus, vairuotojo-kontrolieriaus pareiginių nuostatų 4.7 p., brigadininko pareiginių nuostatų 4.9 p.: darbo dienos metu Skyriaus kontrolierius turi atidžiai kontroliuoti, kaip keleiviai laikosi Keleivių ir bagažo vežimo autobusais ir troleibusais Vilniaus mieste taisyklių, brigadai paskirtuose keleivinio transporto	Aprašo SI „Susisiekimo paslaugos“ kontrolierių, brigadininkų ir vairuotojų-kontrolierių teises ir pareigas, veiksmus, kuriuos kontrolierius turi atlikti nustatęs pažeidėją.

	<p>maršrutuose, nustatytoje Vilniaus miesto kontrolės zonos ribose, laikytis minėtų maršrutų ir zonų ribų. Kontrolieriaus, vairuotojo-kontrolieriaus pareiginių nuostatų 4.19 p., Brigadininko pareiginių nuostatų 4.20 p.: skyriaus kontrolieriaus veiksmai nustatūs, kad keleivis pažeidė Keleivių ir bagažo vežimo autobusais ir troleibusais Vilniaus mieste taisyklės, nurodyti įmonės direktoriaus patvirtintoje Administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimo taisyklėse.</p> <p>Kontrolieriaus, vairuotojo-kontrolieriaus pareiginių nuostatų 4.20 p., Brigadininko pareiginių nuostatų 4.22 p.: keleiviui, važiuojamam be bilieto, nevykdant teisėtų Skyriaus kontrolieriaus nurodymų ir/ar bandant pasišalinti iš pažeidimo vietos, iškviešti policijos pareigūnus ir perduoti pažeidėją policijos pareigūnams. Kontrolieriaus pareiginių nuostatų 5.1.4 p.: skyriaus kontrolieriui surašyti pažeidėjui protokolą ne pažeidimo vietoje ar ne policijos nuovadoje/komisariate/padalinyje iš karto po pažeidimo.</p>	<p>Brigadininko pareiginiai vairuotojo-kontrolieriaus pareiginiai nuostatai (toliau – vairuotojo-kontrolieriaus pareiginiai nuostatai).</p>
<p>3.2.</p>	<p>Nustatyta naudojimosi įmonės vaizdo duomenų fiksavimo sistema tvarka. Aprašo 6.1. p. nustatyta, kad vaizdo duomenų fiksavimą vaizdo įrašymo įrenginių vykdyti nenutrūkstamai nuo darbo (pamainos) pradžios iki darbo (pamainos) pabaigos, išskyrus Aprašo 8 p. numatytas išimtis. Aprašo 7.1. nurodyta, kad į patalpą, kurioje filmuojama draudžiama įleisti pašalinius asmenis.</p>	<p>SĮ „Susisiekimo paslaugos“ direktoriaus 2016 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 292 patvirtintas Viešojo transporto departamento viešojo transporto kontrolės skyriaus vaizdo duomenų fiksavimo sistemos naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas)</p>
<p>3.3.</p>	<p>Patvirtintos pareigybės, kuriose dirbantys darbuotojai atlieka keleivinių kelių transporto priemonių ekipažų, šiomis transporto priemonėmis važiuojančių keleivių ir vežamo bagažo kontrolę, sąrašas.</p>	<p>SĮ „Susisiekimo paslaugos“ direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. 182 „Dėl pareigybių, kuriose dirbantys darbuotojai atlieka keleivinių kelių transporto kontrolę, sąrašo patvirtinimo“</p>
<p>3.4.</p>	<p>Nustatyta, kad Viešojo transporto departamento kontrolės skyriaus kontrolieriams, vairuotojams – kontrolieriams, brigadininkams, specialistams, vadybininkui, vyr. vadybininkui bei vadovui atlikti administracinių nusižengimų tyrimus, surašyti administracinių nusižengimų protokolus ir nurodymus,</p>	<p>SĮ „Susisiekimo paslaugos“ direktoriaus 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. 314 „Dėl administracinių nusižengimų, reglamentuotų ANK 434 str. 2 dalyje, 439 str. bei 446 str.,</p>
	<p>Užtikrina kontrolieriaus veiklos skaidrumą, veiksmų atsakomumą ir kontrolės galimybę.</p> <p>Papildo AD įsakymą, nurodytą lentelės 2.2 punkte.</p> <p>Reglamentuoja administracinio nusižengimo ir nagrinėjimo procedūras.</p>	

	tyrimo ir bylų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“	nagrinėti administracinių nusižengimų bylas, priimti nutarimus ir skirti administracines nuobaudas pagal Administracinių nusižengimų kodekso 434 str. 2 d., 439 str. ir 446 str. Tvarka priimta remiantis Taisyklėmis. Šiuo lokalinio aktu įgyvendinamas Taisyklių 17 p., 30 p., 42 p., 43 p., kuriuose nustatyta keleivių privaloma laikytis tvarka ir teisinės pasekmės už pažeidimus.	
3.5.	SĮ „Susisiekimo paslaugos“ l. e. p. direktorės 2015 m. rugpjūčio 5 d. įsakymu Nr. 74 „Dėl Etikos kodekso patvirtinimo“ patvirtintas Etikos kodeksas (toliau – Etikos kodeksas)	Etikos kodekso 8 p.: darbuotojai privalo būti lojalūs, elgtis savarankiškai, sąžiningai, objektyviai, protingai, nesavanaudiškai, laikytis aukštų profesinės etikos standartų ir vengti, dėl kurių galėtų kilti interesų konfliktas. Darbuotojai privalo užtikrinti etišką ir mandagų aptarnavimą. Etikos kodekso 9 p.: darbuotojai privalo vienodai traktuoti kitus asmenis ir vengti bet kokios diskriminavimo formos (rasinės, nacionalinės, lyčių, dėl amžiaus, fizinės negalios, politinių pažiūrų, filosofinės pasaulėžiūros religinių įsitikinimų). Etikos kodekso 10 p.: darbuotojai privalo stropiai, efektyviai ir visiškai išnaudodami savo gebėjimus vykdyti jiems pavestas pareigas, suvokti savo pareigų ir prievolių svarbą. Darbuotojai privalo laikytis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.	Įtvirtina SĮ „Susisiekimo paslaugos“ darbuotojų pareigą veikti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais ir atlieka įmonės antikorupcijos politikos funkciją. Užtikrina galimybę anonimiškai pranešti apie pažeidimus.

3.1-3.5 punktuose nurodyti lokaliniai aktai pridedami.